

Nr 367

Av herr Andersson, Torsten, och herr Hilding, om svensk teknisk expertis till utvecklingsländerna.

I anslutning till de grundläggande synpunkter på biståndsverksamheten, som framförts i årets statsverksproposition och i proposition nr 63 till 1965 års riksdag ävensom statsutskottets utlåtande nr 125 samt riksdagens beslut 1965 i förberörda ärende, får undertecknade anföra följande i fråga om den tekniska fältverksamheten.

Vid planering, projektering och utförande av fältarbete är det uppenbarligen i högsta grad önskvärt för både givarland och mottagarland, att största möjliga ekonomiska effekt kan utvinnas av det satsade kapitalet. En given förutsättning och en garanti härför är att biståndsverksamheten kan organiseras under medverkan av högkvalificerade tekniska experter.

Den tekniska expertis varom här är fråga torde dock f. n. icke kunna rekryteras inom SIDA. En möjlighet är då att söka sådan expertis i samarbete med svenska universitet och näringslivet. Sverige har en hög teknisk standard och i Sverige finns internationellt erkända högkvalificerade fackmän att tillgå för olika områden av biståndsverksamhet. Svårigheten är emellertid att kunna friställa sådan expertpersonal från sina ordinarie arbetsuppgifter som t. ex. företagsledare, universitetslärare och konsulter.

En möjlighet att engagera experter från olika verksamhetsområden och specialiteter vore att till SIDA knyta redan existerande *administrativa enheter*, som finns på hemmaplanet. Sådana företag förfogar över inarbetade fältarbetsteam med möjligheter att direkt utan tidsspillan göra biståndsinsatser under högkvalificerad ledning.

För realiserande av denna tanke kunde exempelvis i SIDA:s regi adjungeras *expertråd* med uppgift att tillsammans med underexperter i varje särskilt fall bedöma planläggningar av biståndsåtgärder. Sådan expertis kunde därjämte både utbilda och undervisa biståndspersonal såväl i fält som vid svenska universitet, fackhögskolor och tekniska konsultföretag. Ifrågavarande expertråd — som bör vara en sakkunnig tekniker med erfarenhet av praktiskt fältarbete — kunde också tillsammans med sina medarbetare välja ut lämpliga fackmän och experter för specialutbildning.

Föreslagna expertråd skall ha knutit till sig delexperter på alla fält på hemmaplanet. Här skisserade expertmedverkan skulle innebära att SIDA förfogade över en *teknisk stab* direkt underställd ämbetsverket, representerande olika förekommande teknisk verksamhet. Därigenom skulle bistånds-

organisationen tillföras teknisk sakkunskap, som tillika inom olika verksamhetsområden kunde anlitas som specialister — utöver SIDA:s egen personal. Ett arbete, som anmäles från SIDA, kan tänkas handläggas av vederbörande expertpersonal och eventuellt efter deras bedömning lämnas ut på kontrakt. Expertrådet och dennes medarbetare kan på så sätt ävenledes medverka till att garantier ges för ett fullföljande av arbetsprojekten. Samtidigt kunde också större möjligheter beredas svenska konsult- och entreprenadföretag att — i samarbete med biståndslandet — genomföra arbetsuppgifter. Därigenom skulle ävenledes garanti vinnas för att expertstabens ursprungliga intentioner fullföljes i fältarbetet. Så är möjligt endast under förutsättning att detta arbete får utföras av inhemsk och svensk personal och ej lämnas ut till annat (främmande) lands företag. Uppenbart är, att med en sådan ordning kunde biståndsverksamheten tillföra näringslivet i givarlandet inte blott arbetsobjekt utan också värdefulla mellanfolkliga kontakter ävensom inkomster. Men framför allt skulle därigenom skapas garantier för arbetets utförande i överensstämmelse med givna direktiv och förutsättningar.

Under åberopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå, att SIDA med sig må adjungera högt kvalificerad teknisk expertis, förslagsvis genom ett särskilt expertråd med uppgift att tillsammans med underexperter i varje särskilt fall bedöma biståndsåtgärder av teknisk art och att SIDA medverkar till att projektering och fältarbete i u-land i möjligaste mån erbjudes svenska konsult- och entreprenadföretag, som förutsättes i samarbete med biståndslandet genomföra arbetsuppgifter i överensstämmelse med givna intentioner.

Stockholm den 26 januari 1966

Torsten Andersson

Per Hilding
